

 <p>UNIVERSITAT DE BARCELONA</p>	<p>Pla docent de l'assignatura <i>Pendent de revisió lingüística</i></p>
---	---

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Psicologia de la Instrucció
Codi de l'assignatura: 350008
Curs acadèmic: 2008-2009
Coordinació: MARIANA MIRAS MESTRES
Departament: Dept. Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Crèdits: 7,5 (Crèdits assig. només no-ECTS)

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

Competències generals i transversals.

- Raonar de manera analítica i crítica en relació als continguts i situacions pròpies de la Psicologia de la instrucció.
- Organitzar i planificar les pròpies actuacions de manera eficaç, adquirint independència i responsabilitat sobre el propi aprenentatge a curt i llarg termini.
- Utilitzar la lectura i l'escriptura de manera comprensiva i estratègica, com a instruments d'aprenentatge i desenvolupament professional.
- Interactuar de forma adequada i productiva en situacions de treball acadèmic en grup, mostrant actituds col.laboratives amb d'altres.

Competències específiques.

- Comprendre i analitzar amb rigor i de forma crítica la naturalesa dels processos educatius escolars en la seva dimensió psicoeducativa.
- Identificar i analitzar demandes i necessitats d'intervenció psicoeducativa en processos d'ensenyament i aprenentatge escolars.
- Establir objectius realistes d'assessorament i orientació als professionals de l'educació escolar, facilitant l'atenció a la diversitat i afavorint la igualtat d'oportunitats.
- Respondre i actuar amb respecte, discreció i flexibilitat en contextos d'assessorament psicoeducatiu.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura
--

Referits a coneixements

- Assolir una concepció de la Psicologia de la Instrucció com a disciplina de caràcter aplicat que té com objecte d'estudi els processos psicològics implicats en l'aprenentatge escolar, les variables que hi incideixen i la interrelació entre aprenentatge i ensenyament.
- Assolir el coneixement d'un marc de referència conceptual de caire integrador que els permeti una aproximació a l'anàlisi psicoinstruccional dels processos escolars d'ensenyament i aprenentatge, dels elements que els componen i de les relacions que s'estableixen entre ells.
- Assolir un coneixement aprofundit d'alguns processos intrapsicològics i interpsicològics que tenen un important paper en l'aprenentatge escolar., situant aquest coneixement en un marc conceptual de referència de caire constructivista.

Referits a habilitats, destreses

- Adquirir coneixements i estratègies d'aplicació d'aquest marc de referència conceptual que els ajudi a interpretar i a intervenir, des d'una perspectiva psicopedagògica, en situacions educatives escolars amb la finalitat d'optimitzar-les.
- Adquirir i utilitzar procediments i estratègies de treball que els capacitin per abordar amb garanties d'èxit la recerca d'informacions rellevants per a l'anàlisi dels processos instruccionals.
- Adquirir i practicar estratègies de treball grupal, necessàries per a l'abordatge conjunt i col·laboratiu de tasques relacionades amb les pràctiques educatives escolars, des de la perspectiva de la Psicologia de la Instrucció.
- Adquirir i practicar estratègies d'autoregulació del propi aprenentatge, individualment i en grup.

Referits a actituds, valors i normes

- Adquirir i practicar actituds de col·laboració, respecte, rigor intel·lectual i discreció, necessàries per a l'abordatge col·laboratiu de les tasques relacionades amb les pràctiques educatives escolars, des de la perspectiva de la Psicologia de la Instrucció.
- Desenvolupar un enfocament en profunditat del propi procés d'aprenentatge, i de les tasques individuals i grupals que comporten.

Blocs temàtics de l'assignatura
--

1. Les pràctiques educatives en el context escolar i d'altres contextos formals. La concepció constructivista de l'ensenyament i de l'aprenentatge escolar.

1.1. Estat inicial

1.2. Les pràctiques educatives en el context escolar i d'altres contextos formals.

1.3. La concepció constructivista de l'ensenyament i de l'aprenentatge escolar.

2. Els processos d'atribució de sentit personal a l'aprenentatge i als continguts

2.1. Les condicions del procés d'atribució de sentit a l'aprenentatge i als continguts.

2.2. La competència emocional, afectiva i relacional de l'alumne.

3. Els processos de construcció del coneixement escolar.

3.1. L'aprenentatge significatiu i les seves condicions.

3.2. La competència cognitiva de l'alumne.

4. Processos interpsicològics i aprenentatge escolar.

4.1. Interacció professor/ alumnes: els mecanismes d'ajuda educativa.

4.2. Interacció entre alumnes i aprenentatge escolar.

Metodologia i organització general de l'assignatura

A) La docència corresponent als crèdits teòrics s'organitzarà al voltant de la presentació dels diferents temes per part de la professora encarregada de l'assignatura en les següents fases i activitats:

1. Presentació i explicació del tema per part de la professora.

2. Lectura i elaboració individual o grupal del text proposat com a lectura obligatòria. Els/les alumnes hauran de fer aquest treball de lectura i elaboració abans d'acabar l'exposició del tema.

3. Discussió i aclariment dels dubtes sobre els continguts dels temes que hagin pogut quedar després de la lectura i elaboració del text i l'exposició de la professora. Periòdicament es realitzaran sessions de discussió grupal, posta en comú i aclariment dels dubtes sobre el diferents blocs de continguts del temari. La participació a cada una d'aquestes sessions tindrà com a requisit la presentació prèvia d'un document de treball elaborat en grup, que acrediti l'elaboració de les lectures obligatòries. Les característiques concretes dels documents escrits a presentar en cada sessió serà especificada prèviament per les professores.

4. Hom proporcionarà, per cadascun dels temes, una breu llista de lectures complementàries i d'aprofundiment.

B) Els crèdits pràctics de l'assignatura s'organitzaran al voltant de l'aplicació i utilització dels coneixements assolits en els crèdits teòrics, afavorint l'aprofundiment en la vessant aplicada de la Psicologia de la Instrucció. El disseny dels crèdits pràctics s'articula al voltant de dos tipus d'activitats:

1. Lectura i discussió del contingut d'una monografia que atén especialment a la dimensió de la Psicologia de la Instrucció que es vincula a la intervenció en el context escolar.

2. Aprofundiment en el coneixement i ús d'algun dels instruments que s'utilitzen per intervenir en l'àmbit de l'educació escolar. El treball corresponent als crèdits pràctics es farà per grups, que es constituïran en les primeres sessions i hauran de romandre invariables -tret de circumstàncies excepcionals- al llarg de les activitats esmentades. El treball dels crèdits

pràctics s'acreditarà mitjançant la presentació d'unes fitxes-informe elaborades de forma grupal, les característiques de les quals seran convenientment comunicades als alumnes, així com a través d'un informe de síntesi final que inclourà una mirada global i valoració del treball realitzat. La qualificació obtinguda en la valoració de l'informe formarà part de l'avaluació global de l'assignatura. És condició indispensable per a signar les diverses fitxes i informes l'assistència regular dels alumnes a les sessions de pràctiques.

El grup de matí d'aquesta assignatura (M0) organitza el seu treball en base al Projecte d'Innovació Docent "Crèdits pràctics integrats per a la formació en competències bàsiques d'intervenció psicopedagògica", que inclou les assignatures de Psicologia de la Instrucció i de Models d'Orientació i Intervenció Psicopedagògica. En funció d'aquest Projecte, els continguts corresponents als crèdits d'ambdues assignatures es treballen de manera coordinada i integrada.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

L'avaluació continuada comportarà els següents instruments d'avaluació:

1) La participació activa i continuada de l'estudiant es concretarà en l'elaboració i presentació, en els terminis fixats per les professores, de diferents activitats i productes vinculats al procés de treball i aprenentatge de l'alumne. L'elaboració i presentació d'aquestes activitats i productes pot plantejar-se com a part del treball en una determinada sessió presencial, o com a treball a realitzar entre dues sessions presencials de l'assignatura. Aquest seguit d'activitats i productes rebran, globalment i per al conjunt de l'assignatura, una puntuació entre 0 i 2 punts. En el cas del grup de matí (MO) aquestes activitats i productes fan referència als continguts teòrics i pràctics de les assignatures de Models i PI. La qualificació de les activitats i productes serà comuna a les dues assignatures.

2) Elaboració de 2 informes de caràcter grupal, cadascun dels quals rebrà una puntuació d'entre 0 i 2,5 punts. El primer d'aquests informes té un caràcter de procés, i el segon de producte final. El lliurament del primer informe de procés està previst al finalitzar el mes de novembre i el del producte final a la data fixada pel consell d'estudis per a l'avaluació única. La manca d'acompliment del requisit d'assistència i participació activa i continuada en el conjunt de sessions teòriques i pràctiques comportarà una puntuació de 0 en cadascun dels tres informes.

En el cas del grup de matí (MO) aquests informes inclouen els continguts teòrics i pràctics de les assignatures de Models i PI. La qualificació dels informes serà comuna a les dues assignatures.

3) Elaboració d'un document de síntesi individual d'extensió limitada que valdrà entre 0-3 punts. El lliurament està previst, com a màxim, a la data fixada pel consell d'estudis per a l'avaluació única. Inclou el conjunt de continguts del present pla docent. La manca d'acompliment del requisit de participació activa i continuada en el conjunt de sessions teòriques i pràctiques comportarà una puntuació de 0 en el document de síntesi.

L'avaluació continuada es qualifica en una escala de 0-10. La qualificació final serà la suma dels resultats dels diferents productes, sempre i quan l'alumne obtingui una puntuació global dels informes igual o superior a 2,5 punts i una puntuació del document de síntesi individual igual o superior a 1,5 punts. Cas que aquestes condicions no es compleixin, la qualificació final de l'estudiant a l'assignatura serà de Suspens, amb independència de les altres puntuacions obtingudes. En el marc de les condicions indicades, per superar l'assignatura, l'estudiant haurà

d'obtenir un mínim de 5 punts.

Avaluació única

L'avaluació única consistirà en un examen escrit que es durà a terme en la data i hores fixades pel consell d'estudis de l'ensenyament. El contingut de la prova única serà el conjunt de continguts de l'assignatura d'acord amb el present pla docent. En aquesta modalitat d'avaluació la qualificació final de l'assignatura s'establirà en una **escala de 0 a 10 punts**. L'examen constarà de dues parts: una primera part consistent en 10 preguntes de resposta curta (2 punts del total) i una segona part amb un conjunt de preguntes amb espai limitat de mig foli per a cada resposta (8 punts del total). La qualificació dels estudiants s'obtéindrà a partir del resultat de la suma de les puntuacions obtingudes en les diferents preguntes de l'examen, sempre i quan la puntuació de la primera part sigui igual o superior a 1,4 punts. Cas que aquesta condició no es compleixi, la qualificació final de l'estudiant a l'assignatura serà de Suspens, amb independència de les altres puntuacions obtingudes a l'examen. En el marc de les condicions indicades, per superar l'assignatura, l'estudiant haurà d'obtenir un mínim de 5 punts.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

AUSUBEL, D.P., NOVAK, J.D. & HANESIAN, H. (1983) *Psicología Educativa*. Madrid: Trillas.

AUSUBEL, D.P. (2002) *Adquisición y retención del conocimiento. Una perspectiva cognitiva*. Barcelona: Paidós.

BASEDAS, E. y otros (1993) *Intervención educativa y diagnóstico psicopedagógico*. Barcelona: Paidós.

BARCA, A. i alt. (Eds.) (1996) *Psicología de la Instrucción. Vol 3. Componentes contextuales y relacionales del aprendizaje escolar*. Barcelona: Ediciones Universitarias de Barcelona.

BRUER, J.T. (1995) *Escuelas para pensar. Una ciencia del aprendizaje en el aula*. Barcelona: Paidós/MEC.

BRUNER, J. (1997) *La educación, puerta de la cultura*. Madrid: Aprendizaje/Visor.

COLL, C. (Coord.) (1997) *Psicología de la Instrucción*. Barcelona: Ediciones de la Universitat Oberta de Catalunya.

COLL, C., MARTIN, E., MAURI, T., MIRAS, M., ONRUBIA, J., SOLE, I. & ZABALA, A. (1993) *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó.

COLL, C., PALACIOS, J. & MARCHESI, A. (Comps.) (2001) *Desarrollo psicológico y Educación. Vol. II. Psicología de la Educación escolar*. Madrid: Alianza.

GARDNER, H. (1995) *Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós.

MAYER, R.E. (2002) *Psicología educativa. Áreas de conocimiento*. Madrid: Pearson/Prentice Hall

NOVAK, J.D. GOWIN, D.B. (1988) *Aprendiendo a aprender*. Barcelona: Martínez Roca.

NOVAK, J.D. (1998) *Conocimiento y aprendizaje*. Madrid: Alianza.

POZO, J.I. (1996) *Aprendices y maestros*. Madrid: Alianza.

POZO, J.I. (2003) *Adquisición del conocimiento*. Madrid: Morata

REIGELUTH, CH. M. (Ed.) (2000). *Diseño de la instrucción. Teorías y modelos*. Madrid: Santillana.

ROGERS, C. (1987) *Psicología social de la enseñanza*. Madrid: Visor/MEC.

THARP, R.G., ESTRADA, P., STOLL DANTON, S., YAMAUCHI, L. A. (2003) *Transformar la enseñanza. Excelencia, equidad, inclusión y armonía en las aulas y las escuelas*. Barcelona: Paidós.

REVISTA DE EDUCACIÓN

Revista que publica artículos de Psicología de la instrucción

Revista

COGNITION AND INSTRUCTION

Revista que publica artículos de Psicología de la instrucción

CULTURA Y EDUCACIÓN

Revista que publica artículos de Psicología de la instrucción

BRITISH JOURNAL OF EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

Revista especializada en Psicología de la Instrucción

EDUCATIONAL PSYCHOLOGIST

Revista especializada en Psicología de la instrucción

LEARNING AND INSTRUCTION

Revista especializada en Psicología de la instrucción

ANUARIO DE PSICOLOGIA

Revista que publica artículos de Psicología de la instrucción

INFANCIA Y APRENDIZAJE

Revista que publica artículos de Psicología de la instrucción

REVISTA DE EDUCACIÓN

Revista que publica artículos de Psicología de la instrucción